

Gent I.241.

1. ūz dē ke..kes nē stæ.kføgøl zīr (di) zæn zæ
bena.t [spro..je (platte)]
2. ma.nē kamēru..et æ.z dē blo..mē gōs spru..je
3. te.gēwo..rdeX spri..ne zæ nijsānders nēmir of
me.. mafri..ne - of : maſri..ne (plat)
4. dæ..lvən æs la..stēX wi..rk
5. o..p da sXe..p kre..ge zæ bēxi..mēl bry..t
6. dēn tæ..mērmā - e.. nē splē..nter i zæn væ..ngere
7. dē sXe..pere læktegæ zæn le..pēn a..f
8. m de.. - of : di.. fabri..kē æ..ster ne..ts tæ zi..n
9. ko..md i..r - of : ko..m Xa i..r - ma..j ki..ent | æj
ke..ntſe - of : ke..ntſe |
10. bu..is - ta..pt ūns fi..r pæ..ntſeſ bī..r
11. bræ..nd ū..nſ ekir twi.. kilos kre..kē | kre..kskæs |
12. zæ me..jaldær gæva..ve dra.. le..ters wa..m æ..t
13. a dri..gdægæ ma.. me.. san.. kli..pēl [Xezo..pē]
14. kæ zan.. kne..gæzē..
15. ka..rnava..l wo..r ni fe..l nimir gæve..rt [bæ..]
16. kba..n..g kūntæntak me..jaldær ni me..gægū..em
17. 'i..k æ..t ni.. Xed..s zæl..læ kamēru..et - of : zæl..læ
mu..et - of : kæteki..ek ni.. Xed..s zæl..s
18. win 'e..t Xed..s - dēn di..næ dæ..r diter ko..mt
19. æj ko..pē - ko..pænæ..tæ - næ ko..pæju..gære
20. æj kla..kē = e.. mæ..tsæ - of : mi..tsæ (plat !) -
ouderwetsch vrouwenkapsel : æj kapu..tſe - of :
(-tsæ); door buitenlieden die te Gent komen
koopen : e.. mæ..tskæ - of : nan 'a..fko..mædæ 'gur..
(Cottem bij Huise) - bæna..t - wa..jen e.. mæ..sXe
(geen verschil bekend door de stedelingen) -
zij kennen echter wel : dē dru..næsXe mi..esXe -
(burgers : mæ..esXe) en nooit „Drongensche
weiden“ - tyfræ..sbry..t - als eetwaar : Sampin ū..s
(ook paraply..tſes voor een bepaalde, platte
soort(?)) - en u..gæ - næ pu..r..t - næ sXu..mla..pæ
21. din.. ki..rlø de.. Xøl dē wæ..relt fæ..Xtæ
22. ksal a.. pe..ru..lkæs Xe..væ [bre..kæ]
23. en..glæntu - of : lo..et - fer..l æ..wæ sXe..pæn a..f
24. e.. nækir vänzæle..væn em be..tæ ga..t
25. ge.. ma.. nækir twi.. br.. sti..næ - br..ræ - dē
br..tstæ - of platter : dē br..tstæ
26. da stambelt stætætæ nemir
27. din.. ki..rl e.. en le..væ gla..k næ gry..tæn - of :
ra..kæn - ir.. - of : a le..fd o..p sam bar..ns
28. lysfer æ..z m dne..mæl ni.. Xæble..væ - of : lysfer
e.. ir bo..væ næ sXa..p te..gæ zæ..gæ kly..tæ ga..t
29. dē (sXo..l)kif..ndær..s ã.. me..jaldær.. - of : ildær..
(platter) mi..stræ nør dæ zi.. gæwe..st
30. kæj kanæ(kik) to..X ni.. ko..mæ vø..rali..r dæk
Xri..t bæ.. - of : ko..mæ u..ez ek ni.. Xerit em bæ..
31. dē bi..stæ dr..yjkæ gæræ la..zæme..l
32. a ka..ni XU.. wirkæ wænt a.. e.. si..eræ ke..le
33. stæ..k nækir næ stæ..l o..p di..næ vu..gbæstl (=
vaagborstel) | bæ..sem |
34. ni.. - me..tæ ke..gæls ã.. spe..læz nimir
35. sæ..X nækir - of : e..la - kæ al twi.. kæn a..tæ
ce.. - of : e.. (platte) gæro..pæ zæl..dæ
36. di.. pe..er en.. æ..s ni.. ra..pæ - ts..et no..g ã.. wæ..tæ
kærlæn ñ.. - of : dē kæ..rlæsæno..X wæ..tæ
37. zæ zæ.. vy..ært nør tlænt [o..pæ..tæ]
38. zæ.. æ..m i..st sæ..gælt æ..lpæn o..pd..(y) - of :
39. a.. zalt ni.. fæ..ra.. br..y..gæ - a.. zal (nyænt) ni.. fæ..ræ
40. zæs t..(en) æ..lft fan o..r mæ..lkwat [gæru..kæ
41. dæ mæ..n mu.. se vræ..wæ bæsXærmæ | 3 graden v.. bur-
gers naar platst : mænæ mæ.. - -em bu..es - v..nt |
42. i..n dæ sXældæ zwæ..mæn æ..s Xævæ..rlak - of :
dæzæræs
43. a.. jæsta..t o..mdat æ..stærk æs - of : a etæ mæ..ele
o..mdat a.. ve..l ma..xt e..
44. wæ mu..tæn æ..lk dæn æ..lft ã.. - nadruksvorm :
wa.. - of : wyeldere - æj gælder(e)
45. æ..lp nækir da bæ..d o..pæ..fe [em pu..ezbi..stæ
46. ū..nzæ mæ..tsæ - æ..sy væ..t of.. ã..n værkæ - tæ..z
47. zæ spræ..ngæn o..m tfæ..rstæ - o..p æ.. wæ..dængæ
48. din..m by..mkwi..kæræ gæ..tinæm bym ū..-æntæ
49. du.. nækir i..ste v..-ster to..
50. tba..fæntæ klæ..pæ vør di..ste mi..sæ - dy..Xmi..sæ
- tlof (vespers niet gebr.)
51. dæ spr.. - kikkerrit onbek. - næm bo..tra..m bri..jæ
52. dæ suldæt(e)n ã..n o..r u..-ær a..fæsne..jæ
53. zæ.. vu..ædær e..-jæm zæ..s jæ..r nær tsXæ..læ lætæ
go..s - of : e..-jæm zæ..s jæ..r lætæ li..re
54. kæjæm a..færu..jæ zylu..etælæsta wu..-ætætæ gu..-tæ
55. (vale onbek. - wel voor duif : zantfu..-læ) - (e)zy
vi..-zæ - ã..zi..-dæ ni.. fer..læ lâ..(y)stir..r
56. sti..næ pu..tæ - of : særdænæ pu..tæ - zæni fe..læ
wi..rt - of : dæ..gæ nit
57. dæ bry..(t)pu..læ - of : dæ pu..læ - stæ..d ñ..n dæn i..ert
58. mu..ærtæ - æst no..tæ kæ..wt o..me..tæm ba..l tæ
spe..læ | of : ku..-tsæ (zeldz. ; kinderspel) |
59. di..kr..sæ ge..f nækir klu..er li..-ækt ã..
60. a tro..kt an tpe..ært san.. stært
61. m di..næn ta..t kwæ..mdæ galder i..r a..læ jæ..-eræ
nur dæ kr..-æmætæ.sæ
62. di..næ pu..æter za dad ū..næ ræ.. vulmu..kt æs
63. gæ za..Xæ mæ wæ..l mør gæ gæbu..-ærdægæ dædæ
ga..ma ni..-jen za..X | gæ spræ..k Xæ..-te..gæ ma.. ne.. |
64. dæ zwu..-læms Xæ..s gæ..-i we..-reko..mæ
65. gu..-ædæ vandu..gæ ni.. Xæ.. kæ..-ærtæ
66. e..t zæ.. zæl..dær - of : za.. - y..k Xæ..-æræ kæ..-æs
67. zæ.. mutæ..ræs kaput.. - a ligd ñ..m pa..-næ -
æ.. zæ.. stop [næ za..Xtæn u..-væt
68. te.. wu..ærm gæwe..st - of : i..t X- fandu..gæ mør tæ..s
69. dæ fa..-mtsæ lyplæ..tsæ bu..-ærevuts [æ..s Xæbu..stæ
70. dær æ..z em bæ..st m dæ ka..-næ - of : dæ ka..-n
71. kwi..ldægæ datæ faktæ..ræ næm bri..f bro..-æt
72. kæ zi..ren a.. man æ..rtæ - mæn æ..rtæ du.. ma.. zi..ræ
73. ka.. me.. gin twæ..zdra..værz o..mægæ..i [kæ..ræ
74. a..Xætæ tko..-ærtæ spa..næwæ tpe..ært ñ.. dæ ni..-wæ
75. kæ em be..-tæsæ kæ..-ærsæs fæ.. vø..r dænu..-nænt a..-l
76. dæ zæ..-næ væn dæ kæ..-mæ..-kæ e..-jyk suldu..-æt Xæ..
77. we..-tæ ga..gi..næm bo..-gæmu..kæræ wæ..-næ [we..-st
78. di.. ry..-zen æ..næ lange stæ..-kærs
79. kæ..-væræ gæ.. - stæ..-kæ væn.. | wo..-rt |
80. tki..-ntæsæ wa..-z dy..t fæ..-ærlæ dæ..(n)zæt kæ..-æt - of :
kæ..-æt dy..-pæ
81. zæ.. y..-ræz ã.. zæ.. y..-gæ ly..-pæ - æ.. e.. 'læ..ky..-gæ
82. o..r kæ..-ætæ sæ..-ætæ kæ..-ætæ o..-pæ
83. dær æ..z ã.. spa..-tæ væn di.. li..-ræ
84. æ.. zæ..-tægæ (nækir) zæ..-gæ ke..-len o..-pæ
85. tfu..-lk so..-æt nij..-ændær.. of.. Xæ..-lt æ.. ra..-kdo..-m
86. aldær ke..-len æ..z dry..-gæ van dæn dæ..-tæ - of :
dæ..-tæ (plat) [-tæ..-sæn o..-mæ..-æk
87. di..-næ wæ..-ætæ sæ..-ætæ gæt o..-mæ..-ætæ

88. ko^e.Xte vər də kla.nə - ən tro^e.mulkə
 89. dinəm bo^e.k æ.s Xəsto^e.rvə van əj kə.stə bry^t
 90. za^a. li^t.tə was ko^e.rt æj gu^t [f.n tə sli.kə
 91. m də lo^e.mər æ.zd bæ.st
 92. nə sX^a.terə mu^r Xu. kə.nə mi.kə
 93. zuk nəkir nər ma.nən u^r.t
 94. kwe^t.təkik ni^r wur da.k æmu^r X^az̄ zu^r.kə
 95. nə fri.sə kældərə - æz i.stə kla.sə - of : æ.s
 Xu^r - fu^r tbe^r
 96. kmu^r.stekl.k u.səblu.trē^r.ŋkə - o.m tə vər
 97. kmu^r i^t.ste.tə nur də sta^t.l vu^r.rə [stierkə
 98. maim bru^r.rə wa^s mu^r
 99. də mæ^t.lkbu^r du^r əj gry^r.tə rū^r.ndə
 100. di ke^r.rə'mælk æ.z də.n ã^r zy^r.r - zã^r.ntræmer.
 we^r.rə
 101. wə zü. dinə pət.t kœ^r.nə vədələ - o.p ən y^r.rə ta.t
 102. æ æz o.p səm pəc.n̄tsəs - səky^r (zeldz.)
 103. a ko^e.m ny^r ə meny^r.tə tə lu^r.etə
 104. m ito^r.elde zã^r.ndər br^r.ergə di vy^r spə.wə -
 of : spə.wə (platter)
 105. də.rfdə ga dū.r əp də.wə - of : də.wə (plat)
 106. i.m by^r.m æ.nzə ë stə.k fan də br^r.gə - of :
 br^r.gə - gəv^ru.ere
 107. gə mu^r.t nəkir nur u^r.ns fə.ləkə ko^e.mə ka.kə
 108. ajæ.s fān lō.və gəko^r.mə me.jər gu^r.jə bə.zə
 109. di dər.rən æ.s fam bu^r.kəna^r.t Xəmukt
 110. əj gətræ.wdə vræ.wə mu^r kœ^r.nə nu.jə
 111. ke ir gæ.s Xəzu^r.t - mər twa^r.s X^az̄ gu^r. su^r.et
 112. dəm bræ.wər zæxtat no^r.X tə di^r.rən æ.z o.m
 tə bæ.wə
 113. ba^r.kə - ik ba^r.kə - ga. ba^r.kt - a. ba^r.kt -
 ba^r.ktja^r - wa^r ba^r.kə - kba^r.ktəgə - ga^r.
 ba^r.ktəgə - a. ba^r.ktəgə - wa^r ba^r.ktəgə -
 wa^r æ.rj gəba^r.kə
 114. be^r.jə - ik be^r.jə - ga^r be^r.t - ja^r be^r.t - wa^r
 be^r.jə - be^r. wa^r - ik bi^r.dəgə - of : kbo.jəki.k -
 kæ gəbo^r.jə - bo^r.jə zəldər y^r.k
 115. te^r.z əj klæ^r.ntsə mur tæ.z ë fæ^r.ntsə
116. gə kə^r.nd ir a.jərs kra.gə - o.p də mo^r
 117. a e. Xəza.tat a nəkir o.p ma.. zal pa..zə
 118. tma..sə za.. dat a. gəla..k u..
 119. dər wu.rə va..f pra..zə
 120. ū..ndər dinən ik li.gə ve.l i.kəls
 121. twu..etər za^r Xu^r.j ko^e.kə - tko^r.kt al [Xəmu.jt
 122. tə. æ.s no^r.krut^r.j - tən æ.s no^r. mu^r zy^r.st
 123. mau'ne.zə mu^r.kə zə me ən do^r.rə van ən a..
 124. da by.mkə zaltor mu^r.lækər.nə gru^r.jə
 125. də pa.stər e. Xu^r.jə wa^r
 126. də doe.tsXərz æ.n ū..nz æ.w œ.ez a.fXəbränt
 127. də mælk spi^r.t œ.eaten ø.rərə van də ku..
 128. də ku.stərə lə.eat fə.r də prɔsæ.sə | krə.e.sə |
 129. də tre.mə van də krə.euwu.gə bə.ege van
 tXəwi.Xt - of : ge.vən əldər dər də zwu..ärte
 130. sə.məgə mē..nsə snç.eṭe lə.e əldərənər.zə
 131. zən əm zwa..rt əm blæ.w gəsle^r.gə
 132. də sa.s æs wa flæ..wə - of : wu..etər.a.XtəX
 133. də sni..w li.Xt^r.kə
 134. tæ.z ən i..wə le..j dak ʌ. gəzi^r.n æ
 135. ni.(w)py.ərt wo^r nə əj gi^rlə ni.wə sta.t
 136. du..j - (i)k du..jət - ga du..jət - ja du..jət -
 wa. du..nət - galdər du..dət - zaldər dunət -
 ik de.jet - ga. de.tət - of : de.jet - ja. de.tət - of :
 de.jet - galdər de.jet - zaldər de.jet - de.e.kik
 dadə - dat jæ^r mə.rən de. - of : de.jta muər -
 of : de.tjæ muər - de.jnt saldər muər - of :
 dā.nzət səldər muər ən de.jə [fū..nts (?)
 137. dy..pə - dy..pkli.t - dy..pfū..ntə - of : də dy..p..
 138. dæ..sə - æ.. dæ..st - æ.. dæ..stəgə - a e. Xədæ..st
 139. bī..ñdə - ik bī..ñdə - ga bī..ñt - (j)a.. bī..ñt -
 wa. bī..ñdə - galdər bī..ñt - zaldər bī..ñdə -
 bī..ñtja - bū..ntja - ik æ.. gəbū..ndə
 140. Locale landmaten : door zegslieden niet bekend.
 141. Waternamen : də sX^a.ldə - də la.jə - 'da.Xter-
 la.jə - də ko^r.py^r.rə - də gritXra.Xt - da..tla.jə
 (nu opgevuld) - də və.e.stə - də li..və - tkanal
 van tərnø.zə

De naam van deze stad in haar eigen dialect is gë..nt — De inwoners heeten gë..nt.na.ors

Hun bijnaam is stro^e.pədrū.gərs - of, als aanspreekvorm : stro^e.pkə — Aantal inwoners op 31-12-30 : 170.358.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : dəvlpýrətə - də körtra.ksXə pyrətə - tsiklīg of : sempitər's.ulst - də stæ.rə - də snæ..pəbrə.gə - tpat̄.int̄sə - a.kərgæ.m - of : æ.kərgæm (platter) - də bæ.lo..kə - rə.gæm - tæ.w bəga.no.f - tni..w bəga.no.f - trabut - məlestə. - də mæ.jə - də br^r.Xsə pyrətə - də dämpyərətə - də ka.zərpyrətə - sentli..vəspyrətə - də.ərnæ.sə - dən do..k - po.r ar'ty.r (Port Arthur) - tpu..etərə'ul - tpri.ən.sə'n'o..f - tkastl.əl - də kə..pə vāj gë..nt. Er bestaan binnen Gent drie of vier lokale schakeeringen die een afzonderlijke studie zouden vergen ; de meest bekende en platste zijn die van də mæ..jə (De Muide) en de də br^r.Xsə pyrətə; andere gedeelten, als bv. də.vəlpýr.ərtə gaan eenigszins naar het „boersch“ over; bv.: br^r.gə (brug) wordt op de Muide en aan de Brugsche Poort br^r.gə, aan de Heuvelpoort : br^r.gə. Er bestaan natuurlijk ook sterke sociale verschillen. De Gentsche aristocratie en een deel van de hogere burgerij spreken Fransch ; de meesten kennen echter ook Gentsch ; de cijfers van de jongste tienjaarlijksche statistieken over taalgebruik zullen eerlang in het staatsblad verschijnen, maar waren voor deze publicatie niet verkrijgbaar. Een groot aantal Gentenaars, vooral onder de flaminganten, spreken beschaafd of een overgangsdialect ; er is echter nog zeer veel te doen in de lagere scholen, de stadsdiensten, enz. In het middelbaar onderwijs is de toestand zeer bevredigend ; ook in het vrij middelbaar onderwijs gaat de vervlaamsching met reuzenschreden vooruit. De Gentsche bevolking bestaat voor de groote meerderheid uit arbeiders, die vooral in de locale weef-, spin- en metaalnijverheid en in de bloemisterijen werkzaam zijn. Er waren op 31 Dec. 1930 1.207 fabrieken en werkhuizen, waarin 30.771 mannen en 19.114 vrouwen werkten, die echter niet allen te Gent wonen ; daarentegen waren er op dien datum te Gent zelf 23.018 werkloozen ; het aantal verzekeren was op ditzelfde tijdstip 51.336, w. o. 21.919 textielarbeiders, 8556 metaalbewerkers, 4.444 in het meubelmakers- en decoratiebedrijf, 2.317 in het bouwbedrijf, 1.852 in het vervoer, 895 in de kleeding, 807 in het boekbedrijf, 689 in de voeding, 1.905 bedienden ; het aantal van deze laatsten is in feite veel hooger ; in het jaarverslag van de Stad Gent worden inderdaad voor Januari 1931 vermeld : 10.617 mannelijke en 4.585 vrouwelijke bedienden (p. 371).

Zegslieden. 1. Poetou Emiel ; 48 j. ; hier geboren ; beeldhouwer ; V. van Gent, M. van Baasrode ; heeft, behalve tijdens den oorlog, steeds te Gent verbleven ; spreekt gewoonlijk burgerentsch, maar kent ook het plattere (cf. de varr. in de teksten). — 2. Mevr. E. Poetou-Van der Straeten ; 50 j. ; hier geboren ; modehandelaarster ; V. en M. beiden van Gent ; heeft steeds te Gent verbleven ; spreekt gewoonlijk burgerentsch. Ter vergelijking werd ook gebruik gemaakt van een vroegere opneming, waarbij o. m. optraden : De H. Frans Dekesel, huisbewaarder bij de Universiteit, toen 44 j. ; geboren Gentenaar ; V. van Gent, M. van Waarschoot ; spreekt meestal Gentsch, maar voor zijn bediening ook vaak gezuiverd dialect. — 3. Colombien Edgard ; toen 30 j. ; bureelbediende bij de Universiteit ; van Gentsche ouders, maar sedert een paar jaren gehuwd met een Hollandsche.